Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2022-0277
(mr. F.H.E. Boerma, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 29 juli 2021
Ingediend door	: De consument.
Tegen	: InterBank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	: 4 april 2022
Aard uitspraak	: Bindend advies
Uitkomst	: Vordering toegewezen

Samenvatting

De consument stelt dat hij, op basis van de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid met nummers 2019-004, 2019-005 en 2019-005B, recht heeft op een hogere rente-compensatie dan door de bank reeds is aangeboden. De bank heeft dit betwist. De vordering van de consument wordt toegewezen.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De bank is in deze zaak vertegenwoordigd door professioneel gemachtigde mr. V.H. Affourtit.

1.3 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.4 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 20 oktober 2003 heeft de consument een doorlopend kredietovereenkomst gesloten met (een rechtsvoorganger van) de bank, met een kredietlimiet van € 30.000,- en een effectieve rente van 6,9% per jaar.

2.2 De overeenkomst bepaalt – voor zover relevant – het volgende:
"(…) De bank is gerechtigd het kredietvergoedingspercentage, met inachtneming van de krachtens de wet gestelde maxima, aan te passen aan de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

2.3 De kredietvergoeding heeft zich gedurende de looptijd van de overeenkomst als volgt ontwikkeld:

Wijzigings datum	Contract Nummer	Contract Jaar Rente Nominaal Percentage	Contract Maand Rente Nominaal Percentage	Contract Jaar Rente Effectief Percentage
20-10-2003	[redacted]	6,7320%	0,5610%	6,9%
16-1-2006		7,0080%	0,5840%	7,2%
19-4-2006		7,3800%	0,6150%	7,6%
1-9-2006		7,7520%	0,6460%	8,0%
1-12-2006		8,1240%	0,6770%	8,4%
15-1-2007		8,3999%	0,7000%	8,7%
2-8-2007		8,8680%	0,7390%	9,2%
17-3-2008		9,2400%	0,7700%	9,6%
2-6-2008		9,6960%	0,8080%	10,1%
29-10-2008		10,6920%	0,8910%	11,2%
2-12-2008		9,8760%	0,8230%	10,3%
22-6-2009		8,9640%	0,7470%	9,3%
1-5-2014		9,5160%	0,7930%	9,9%
12-1-2015		9,2400%	0,7700%	9,6%
10-4-2018		9,6120%	0,8010%	10,0%
27-3-2019		9,5160%	0,7930%	9,9%
1-5-2020		6,1629%	0,5136%	6,3%

2.4 Op 1 mei 2020 is een bedrag van € 158,39 in mindering gebracht op het uitstaande saldo van het krediet, ter compensatie van te veel betaalde rente.

2.5 De bank heeft, in navolging van eerdere uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid, een compensatieregeling in het leven geroepen waarbij zij haar klanten compenseert voor te veel betaalde rente op doorlopend krediet.[1] In dat kader hebben partijen een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarna een bedrag van € 7.882,62 (inclusief wettelijke rente) in mindering is gebracht op het uitstaande krediet.

De klacht en vordering

2.6 De consument vordert rentecompensatie over de periode 2005 tot 2008.

[1] Commissie van Beroep d.d. 21 januari 2019, 2019-005 en Commissie van Beroep 5 februari 2020, 2019-005B.

2.7 De consument legt hieraan het volgende ten grondslag. Op grond van de uitspraak van de Geschillencommissie Kifid (GC 2021-0447) is de bank gehouden ook rente-compensatie over de periode vóór 2008 uit te betalen. De bank heeft dit ten onrechte geweigerd.

Het verweer

2.8 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Samengevat en voor zover relevant heeft de bank daartoe het volgende aangevoerd. De vordering van de consument is verjaard, dan wel de consument heeft niet tijdig geklaagd. Verder heeft de bank aangevoerd dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd niet de reële gemiddelde marktrente weergeeft in de periode vóór 1 januari 2008, kort gezegd omdat de stunttarieven van DSB destijds de gemiddelde marktrente verstoorden. Daarnaast heeft de consument over de periode van 1 januari 2005 tot 1 december 2006 geen recht op een vergoeding, omdat de rente die de consument betaalde in die periode lager was dan de CBS/DNB rente-reeks.

3. De beoordeling

Verjaring

3.1 De bank voert aan dat de vordering van de consument is verjaard. De verjarings-termijn volgt uit artikel 3:310 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Volgens vaste rechtspraak geldt dat de hier genoemde termijn van vijf jaar pas gaat lopen wanneer de consument voldoende zekerheid heeft verkregen dat hij schade heeft geleden, die werd veroorzaakt door de bank.[2] Aangezien uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid blijkt dat de consument ervan mocht uitgaan dat hij een rente zou betalen die zich (met een bij aanvang bepaald verschil) zou verhouden tot de marktrente, had de consument naar het oordeel van de commissie niet bedacht hoeven te zijn op het feit dat de aan hen berekende rente met die marktrente uit de pas was gelopen. De consument had naar het oordeel van de commissie geen reden te twijfelen aan de deugdelijkheid van het handelen van de bank. Binnen die omstandig-heden is de commissie van oordeel dat de consument pas voldoende zekerheid had dat sprake was van schade die voortvloeide uit het handelen van de bank door de eind-uitspraak van de Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019- 005B, die op 5 februari 2020 werd gepubliceerd.[3] Dit betekent dat van verjaring geen sprake is.

---

[2] Zie daarvoor Hoge Raad 31 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:552, overweging 3.3.2, te vinden op www.rechtspraak.nl.

[3] Zie in dat verband ook het arrest Hoge Raad 9 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1603, overweging 3.3.3., te vinden op www.rechtspraak.nl.

Klachtplicht

3.2 Verder voert de bank aan dat het vorderingsrecht van de consument is vervallen, wegens schending van de klachtplicht door de consument. Gezien hetgeen hiervoor is overwogen slaagt het beroep op de schending van de klachtplicht als bedoeld in artikel 6:89 BW ook niet. In dat kader is van belang dat er minder snel een voortvarend onderzoek naar de deugdelijkheid van de prestatie hoeft te worden verwacht, indien de consument erop mocht vertrouwen dat er niet gebrekkig wordt gepresteerd door de bank.[4] Daarnaast is een belangrijke omstandigheid die wordt meegewogen, of de bank in een slechtere bewijspositie is terechtgekomen doordat de consument heeft gewacht met klagen.[5] In het onderhavige geval, is van een dergelijke benadeling geen sprake. De ontwikkelingen van de contractrente die in overweging 2.3 zijn overgelegd, zijn immers door de bank zelf in het geding gebracht, waaruit blijkt dat zij nog over de relevante stukken beschikken om verweer te kunnen voeren tegen de onderhavige vordering.[6]

Inhoudelijke beoordeling

3.3 Uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid volgt dat de contractrente gedurende de looptijd in de pas moet blijven met de referentierente. Het verschil, dat gedurende de looptijd moet worden gehanteerd, wordt bij aanvang bepaald.[7] Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen.

3.4 Het verweer van de bank ten aanzien van de compensatie voor de periode vóór 1 januari 2008 slaagt niet. De bank heeft aangevoerd dat de referentierente die door de Commissie van Beroep van Kifid is gehanteerd niet de reële gemiddelde marktrente weergeeft in de periode vóór 1 januari 2008, kort gezegd omdat de stunttarieven van DSB de gemiddelde marktrente verstoorden. De commissie merkt daarbij op dat uit het deskundigenrapport, dat heeft geleid tot het vaststellen van de referentierente, blijkt dat daarin de situatie van DSB is opgemerkt en meegenomen.[8] Daarnaast heeft de Commissie van Beroep van Kifid op 3 maart 2021 en 6 april 2021 opnieuw geoordeeld dat voor de periode vanaf 1 januari 1998 de referentierente dient te worden gehanteerd die volgt uit het deskundigenrapport.[9]

---

[4] Zie daarvoor PG 13 maart 2020, ECLI:NL:PHR:2020:284, overweging 3.9, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[5] Zie Hoge Raad 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4600, overweging 4.2.6, te vinden op www.rechtspraak.nl.
[6] Zie ook Commissie van Beroep Kifid, nr. 2021-0021 overwegingen 5.19 t/m 5.22, te vinden op www.kifid.nl.
[7] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2021-0021, overwegingen 5.19 t/m 5.22., te vinden op www.kifid.nl.
[8] Zie Commissie van Beroep Kifid nummer 2019-005C, pagina 12 en 13, te vinden op www.kifid.nl.
[9] Zie Commissie van Beroep Kifid nummers 2021-0015 en 2021-0021, te vinden op www.kifid.nl.

3.5 Het voorgaande leidt ertoe dat de bank de door de consument verschuldigde kredietvergoeding in de pas diende te houden met de referentierente en deze diende te laten meebewegen met het dalen of stijgen van de referentierente. Dit betekent dat het verschil tussen de referentierente en de kredietvergoeding, zoals deze was op het moment van het sluiten van de kredietovereenkomst, door de bank moet worden gehandhaafd over de gehele looptijd van de overeenkomst. De bank heeft daarbij de vrijheid om het bedrag dat de consument minder aan rente heeft betaald dan hij zou hebben betaald indien de kredietvergoeding steeds had meebewogen met de referentierente te verrekenen. Het bedrag dat de consument op basis van de door de bank gemaakte berekening te veel aan rente heeft betaald vanaf 2005 moet zij aan consument terugbetalen.

3.6 De bank voert verder nog aan dat de consument geen recht heeft op compensatie voor de periode van 1 januari 2005 tot 1 december 2006, omdat de kredietvergoeding in die periode lager was dan de CBS/DNB-rentereeks. Dit verweer slaagt eveneens niet. Daartoe is het volgende van belang.

3.7 In de uitspraak Commissie van Beroep van Kifid met nummer 2019-005 is in de overwegingen 5.9 en 5.10 het volgende overwogen:

"5.9 Het staat een kredietaanbieder vrij om bij het aangaan van een doorlopend krediet een consument een hogere of lagere kredietvergoeding aan te bieden dan het gemiddelde van de rentes die kredietaanbieders op dat moment hanteren voor doorlopende kredieten aan consumenten. In de aangeboden kredietvergoeding kan de kredietaanbieder alle factoren meewegen die volgens hem de prijs van het krediet in het individuele geval moeten bepalen, waaronder commerciële motieven en het risico dat volgens de inschatting van de kredietaanbieder aan de individuele consument is verbonden.

De prijs wordt dus bij de aanvang van de kredietovereenkomst bepaald en de consument aanvaardt die met het sluiten van de kredietovereenkomst. Daarmee is het verschil vastgelegd tussen de individuele kredietvergoeding en het gemiddelde van de rente op de relevante kredietmarkt.

5.10 De Bank zal het bedoelde verschil tussen de gemiddelde rente en de individuele kredietvergoeding, zoals dat bij het sluiten van de kredietovereenkomst is gegeven, moeten handhaven, althans ervoor moeten zorgen dat dit verschil niet ten nadele van de consument wijzigt, om de kredietvergoeding in de pas te houden met de marktrente en zo te voldoen aan de verwachtingen die de consument daarover mocht hebben.

De Bank moet bij het dalen van de marktrente de individuele kredietvergoeding dus op die wijze met de schommelingen van de marktrente laten meebewegen. Dat wil niet zeggen dat de Bank bij het dalen van de marktrente de kredietvergoeding dagelijks moet aanpassen. Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal zal in het algemeen redelijk zijn. Ten overvloede merkt de Commissie van Beroep op dat de Bank bij het stijgen van de marktrente de kredietvergoeding mag verhogen met behoud van het eerdergenoemde verschil, maar zij is daartoe op grond van de overeenkomst vanzelfsprekend niet verplicht. Zij mag in het voordeel van de consument van verhoging afzien of de verhoging beperken."

3.8 Binnen dit beoordelingskader is geen steun te vinden voor de stelling van de bank dat geen rentevergoeding is verschuldigd voor de perioden waarin de kredietvergoeding lager was dan de referentierente. Uit het beoordelingskader van de Commissie van Beroep van Kifid volgt dat de kredietvergoeding (contractrente) gedurende de looptijd in de pas moet blijven met de referentierente. Het verschil, dat gedurende de looptijd moet worden gehanteerd, wordt bij aanvang bepaald. Een periodieke aanpassing met redelijke intervallen volstaat. Een aanpassing per kwartaal kan in het algemeen als redelijk worden aangenomen. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt voor de situatie dat de kredietvergoeding lager is dan de referentierente. Ook in dat geval mag de consument er naar het oordeel van de commissie op vertrouwen dat de krediet-vergoeding in de pas blijft lopen met de referentierente. Het enkele feit dat de krediet-vergoeding bij aanvang van het krediet lager was dan de referentierente, maakt niet dat de consumenten er dan niet op mochten vertrouwen dat hun rente de normale schommelingen in de markt zou volgen.

3.9 Het voorgaande leidt ertoe dat de vordering van de consument wordt toegewezen. De berekening van het bedrag dat aan consument moet worden terugbetaald laat de commissie aan partijen over, onder meer gezien hetgeen onder 3.5 is overwogen. Daarbij merkt de commissie op dat zij geen aanleiding heeft om te twijfelen aan de door de bank reeds overgelegde berekeningen. Deze zijn in lijn met de uitspraken van de Commissie van Beroep van Kifid.

4. De beslissing

De commissie beslist dat de bank binnen vier weken nadat deze beslissing aan partijen is verstuurd de door de consument te veel betaalde rente aan de consument terugbetaald, dan wel verrekend met het eventueel nog openstaande krediet, zoals is bepaald onder rechtsoverwegingen 3.3 tot en met 3.9.

Deze uitspraak is een bindend advies. Tegen deze uitspraak kunt u beroep instellen bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening als wordt voldaan aan de vereisten van artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Voor het instellen van beroep geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Het reglement van de commissie van beroep en meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.